

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

จังหวัดบอริคำไชยเป็นจังหวัดหนึ่งในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งประกอบ ด้วย 6 อำเภอและ 1 เขตเร่งพัฒนาพิเศษ เดิมเป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดเวียงจันทน์ มีพรมแดนทิศเหนือติดกับนครหลวงเวียงจันทน์ ทิศใต้ติดกับจังหวัดคำม่วน ทิศตะวันออกติด ประเทศเวียดนาม และทิศตะวันตกติดกับจังหวัดหนองคายและจังหวัดนครพนมของประเทศไทย

การบริหารงานด้านการศึกษาในแต่ละจังหวัดของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชน ลาว มีหน่วยงานรับผิดชอบเรียกว่า แผนกศึกษาประจำจังหวัด ซึ่งแผนกศึกษาประจำจังหวัด บอริคำไชยประกอบด้วยห้องการศึกษาอำเภอ 6 แห่งโดยมีศึกษาอำเภอบริหารรับผิดชอบดูแล โรงเรียนที่อยู่ใน เขตอำเภอ ในปี ค.ศ. 1985 แผนกศึกษาประจำจังหวัดบอริคำไชย มีโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ทั้งสิ้น 15 โรงเรียน เป็นโรงเรียนมัธยมปลาย 1 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 340 คน และ โรงเรียน มัธยมต้น 14 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 1,363 คน

ต่อมาในปี ค.ศ. 1990 มีจำนวนโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา 24 โรงเรียน เป็น โรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 4 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 751 คน และโรงเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 20 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 3,246 คน

ปี ค.ศ. 1995 จำนวนโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาเพิ่มจำนวนขึ้นเป็น 33 โรงเรียน มีโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 5 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 1,138 คน และมีโรงเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น 28 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 3,802 คน

ในปี ค.ศ. 2000 มีการริเริ่มจัดตั้งโรงเรียนมัธยมสมบูรณ์ (โรงเรียนที่มีระดับมัธยมศึกษา ตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายอยู่ในโรงเรียนเดียวกัน) ซึ่งมีทั้งหมด 7 โรงเรียน จากโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาทั้งหมด 37 โรงเรียน และเพิ่มขึ้นเป็น 14 โรงเรียน ในปี ค.ศ. 2007

ปัจจุบันแผนการศึกษาประจำจังหวัดบอริคำไชยมีนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 13,264 คน นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 7,263 คน มีครูจำนวน 2,430 คน เป็นครู ในระดับมัธยม 599 คน ผู้บริหารโรงเรียน 108 คน และผู้บริหารการศึกษาในแผนกศึกษาประจำ จังหวัดจังหวัดบอริคำไชยจำนวน 382 คน

กระทรวงศึกษาธิการของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวได้กำหนดนโยบาย และวางแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยมุ่งเน้นการพัฒนาการศึกษาเป็นสำคัญ โดยข้อกำหนดเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มีรายละเอียดดังนี้

1. โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน (การศึกษาเพื่อทุกคน) โดยกำหนดให้ การศึกษาในระดับประถมเป็นการศึกษาภาคบังคับ สำหรับเยาวชนและเด็กที่มีอายุตามเกณฑ์ รวมถึง ชนเผ่า และเร่งเป้าหมายโดยให้ใช้งบประมาณของรัฐบาลเป็นหลัก
2. มุ่งแก้ปัญหาการไม่รู้หนังสือให้แก่ผู้ด้อยโอกาสอย่างทั่วถึง
3. ส่งเสริมและขยายการศึกษาภาคเอกชน ทั้งในระดับสามัญศึกษาและระดับอาชีวศึกษา
4. วางแผนขยายโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาทั้งตอนต้นและตอนปลาย รวมถึงระดับ อาชีวศึกษา ให้เหมาะสมกับความต้องการของประเทศ
5. ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในทุกระดับ ขยายโรงเรียนในลักษณะสามเหลี่ยมพีรามิด และจัดให้มีการสอบวัดผลอย่างต่อเนื่องในทุกระดับชั้น
6. ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรทุกภาคส่วน ทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยมีได้มุ่ง เฉพาะบุคลากรของภาครัฐเท่านั้น
7. พัฒนาการศึกษในปัจจุบันและวางแผนสำหรับอนาคต เพื่อเร่งปรับปรุงคุณภาพของ การศึกษาแห่งชาติให้ทัดเทียมกับมาตรฐานสากล
8. ขยายโรงเรียนสู่ชนบท ชนเผ่าภูเขาและพื้นที่ห่างไกล โดยสร้างที่พักในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมให้เด็กสามารถเข้าเรียนได้อย่างทั่วถึง
9. ปรับปรุงการศึกษาและกำหนดแนวนโยบายเกี่ยวกับการศึกษาของพระสงฆ์ให้ชัดเจน เพื่อให้พระสงฆ์ได้เรียนรู้ด้านธรรมะ ภาษาศาสตร์ และวรรณคดี

นโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของรัฐบาล มีวัตถุประสงค์เพื่อปลูกฝังให้ประชาชนลาวมีใจรักชาติ รู้จักอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมอันดีงาม มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการและวิทยาศาสตร์ มีระเบียบแบบแผนในการดำเนินชีวิต สุขภาพแข็งแรง มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ รู้สิทธิประโยชน์ของพลเมือง มีจิตใจสามัคคีกับชนเผ่าอื่นๆ รวมถึงมี ความเป็นมิตรกับประเทศทั่วโลก ทั้งนี้เพื่อเตรียมพร้อมสู่การพัฒนาประเทศต่อไป

การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาความรู้ความสามารถของพลเมือง เพราะเมื่อพลเมืองได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพแล้ว ก็จะส่งผลให้สามารถพัฒนาประเทศตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้อย่างรวดเร็ว

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (แผน พ/น ศ/ก, ฉบับที่ 6 - 7, หน้า 26, 89) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้กำหนดให้คนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา โดยมุ่งพัฒนาทางการศึกษาเป็นสำคัญ ผู้ที่มีอายุตามเกณฑ์สามารถเข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนลาวได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องและทั่วถึงเป็นคนดี มีคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต อยู่ในสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้

นอกจากนี้รัฐบาลสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ยังได้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมาคมผู้ประกอบการ และเอกชน โดยให้องค์กรดังกล่าวมีส่วนร่วมในการจัดอบรมและฝึกอบรมตามความเหมาะสมและความต้องการของท้องถิ่นนั้น ๆ โดยการแบ่งเขตปกครองและกำหนดความรับผิดชอบ มีการแบ่งอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา เพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุต่อข้อกำหนดของรัฐบาลสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวที่ได้กำหนดไว้ว่า “ให้กระทรวง ศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการปฏิบัติการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคลากร และการบริหารอื่น ๆ ไปยังแผนกศึกษาประจำจังหวัด ห้องการศึกษาอำเภอ และทุก ๆ โรงเรียนที่อยู่ใน การปกครองของตน”

กระทรวงศึกษาธิการสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวจึงได้ออกระเบียบว่าด้วยการปกครองเขตพื้นที่การศึกษาโดยเรียกว่า แผนกศึกษาประจำจังหวัดและห้องการศึกษาอำเภอ โดยกำหนดให้มีพนักงานบริหารระดับศึกษาจังหวัด 3 - 5 คน พนักงานบริหารระดับศึกษาอำเภอ 2 - 3 คน พนักงานบริหารระดับโรงเรียนมัธยม 3 - 5 คน และได้มีคำสั่งเกี่ยวกับการแบ่งชั้นการปกครองของการศึกษา (ฉบับเลขที่ 1500/ศษจต 02 ลงวันที่ 3/10/2002) ซึ่งระบุไว้ดังนี้

1. กำหนดประเภทการศึกษาให้แต่ละชั้นคุ้มครอง (ปกครอง) ดังนี้

1.1 ห้องการศึกษาอำเภอ รับผิดชอบปกครองโรงเรียนระดับประถมศึกษา ทั้งในระบบ โรงเรียน นอกโรงเรียน และสถานศึกษาก่อนวัยเรียน

1.2 แผนกศึกษาจังหวัดรับผิดชอบปกครองโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลายทั้งในและนอกโรงเรียน รวมถึงโรงเรียนอาชีวศึกษาและโรงเรียนชนเผ่าของจังหวัด

1.3 กระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบปกครองมหาวิทยาลัย วิทยาลัย โรงเรียนอาชีวศึกษาและโรงเรียนสามัญกินนอนชนเผ่า (โรงเรียนประจำ) ที่ให้บริการหลายจังหวัด

2. การอนุมัติก่อสร้างและยุบเลิกโรงเรียน

2.1 โรงเรียนประถมศึกษาและสถานศึกษาก่อนวัยเรียน กำหนดให้ห้องการศึกษาอำเภอเป็นผู้เสนอ และแผนกศึกษาจังหวัดเป็นผู้อนุมัติ

2.2 โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายทั้งในระบบและนอกโรงเรียนอาชีวศึกษาของจังหวัด และโรงเรียนสามัญกินนอนชนเผ่า กำหนดให้แผนกศึกษาจังหวัดเป็นผู้เสนอ และผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อนุมัติ

3. การบริหารวิชาการ

3.1 หลักสูตร ตำราเรียน คู่มือครู และสื่อการเรียนการสอนทั้งหมด ให้กระทรวงศึกษาเป็นผู้กำหนดหลักสูตรของทุกชั้นเรียนและทุกสายการศึกษา ให้เพียงพอดังความต้องการในแต่ละจังหวัด อำเภอ และโรงเรียน พร้อมให้ศึกษาจังหวัด ศึกษาอำเภอ และโรงเรียนทุกแห่งสามารถปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่นของตนได้ไม่เกินร้อยละ 20 ของเนื้อหาที่กำหนด

3.2 การกำหนดปีการศึกษาและภาคเรียน กระทรวงศึกษามีหน้าที่กำหนดวัน เวลา เรียนให้แต่ละจังหวัด อำเภอ และ โรงเรียน คือเริ่มเปิดเรียน วันที่ 1 เดือนกันยายน และสิ้นสุดใน วันที่ 15 เดือนมิถุนายนของทุก ๆ ปี โดยแบ่งออกเป็น 2 ภาคเรียน

3.3 การประเมินผลการเรียน การสอบจบ และการออกไปประกาศนียบัตร ให้โรงเรียน และสถาบันการศึกษาประเมินผลการเรียนของนักเรียนนักศึกษาทุกเดือน ทุกภาคเรียน และประจำปี ส่วนการสอบจบชั้นได้แบ่งการรับผิดชอบดังนี้

3.3.1 ห้องการศึกษาอำเภอ มีหน้าที่ออกข้อสอบระดับประถมทั้งในระบบและนอกระบบ รวมทั้งออกไปประกาศนียบัตร

3.3.2 แผนกศึกษาจังหวัดมีหน้าที่ออกข้อสอบและจัดการสอบจบในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ทั้งในและนอกระบบ รวมทั้งออกไปประกาศนียบัตร

3.3.3 กรมสามัญศึกษามีหน้าที่ออกข้อสอบจบ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย รวมทั้งออกไปประกาศนียบัตร ส่วนการจัดการมอบให้แต่ละเขตและท้องถิ่นที่รับผิดชอบ

นอกจากนี้ในแต่ละจังหวัดยังได้กำหนดให้มีศูนย์ศึกษานิเทศก์ระดับมัธยมศึกษา ส่วนในระดับอำเภอให้มีครุนิเทศเพื่อให้คำแนะนำ สนับสนุนและส่งเสริมการเรียนการสอน แต่คุณภาพของการศึกษาก็ยังไม่เป็นที่พึงพอใจ โดยเฉพาะผลการเรียนของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่ผ่านมา แผนกศึกษาประจำจังหวัดและห้องการศึกษาอำเภอเป็นผู้กำหนดทิศทางและเป้าหมายในการปกครองของตนตามแนวนโยบายที่รัฐบาลกำหนดไว้ ส่งผลให้การจัดการศึกษามีเนื้อหาหลักสูตรที่เหมือนกันทั่วประเทศ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวจึงได้ส่งเสริมให้ประชาชนและองค์กรในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการรับผิดชอบและดำเนินการด้านการจัดการศึกษาเพื่อให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างสอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น

จากการรายงานพบว่า การจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์ในแผนกศึกษาประจำจังหวัดบอร์คำไซมีจุดอ่อนในหลายด้าน อาทิเช่น ผู้เรียนมีผลการเรียนในวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ฟิสิกส์ และเคมีค่อนข้างต่ำ ทั้งนี้เนื่องมาจากขาดผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถ ขาดงบประมาณ วัสดุและอุปกรณ์ นักเรียนมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเฉลี่ย 50 -- 80 คนต่อห้องเรียน อีกทั้งการให้บริการด้านการศึกษายังไม่ทั่วถึงและยังขาดมาตรฐาน ทำให้ผู้เรียนไม่มี

คุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด นอกจากนี้โรงเรียนและชุมชนยังขาดความร่วมมือระหว่างกันในการจัดการศึกษา รวมถึงผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษายังไม่พร้อมต่อการปฏิรูปการศึกษา จึงมีความจำเป็นต้องส่งเสริมให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยเปิดโอกาสให้นักเรียน ผู้ปกครอง และ คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 1997, หน้า 7)

แผนการศึกษาประจำจังหวัดบอร์คำไซจึงได้ดำเนินการจัดการศึกษาตามนโยบายและเป้าหมายของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยปรับปรุงและพัฒนารูปแบบวิธีการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการกระจายอำนาจในการบริหาร เน้นการมีส่วนร่วมในการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้ได้มาตรฐาน

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะผู้รับผิดชอบการบริหารการศึกษาในจังหวัดบอร์คำไซตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาด้านการศึกษาและสนใจกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของคณะกรรมการบริหารการศึกษาระดับพื้นฐาน โรงเรียนมัธยมสมบูรณที่สังกัดจังหวัดบอร์คำไซ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาไปเป็นแนวทางในการวางแผนดำเนินงาน และส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาคุณภาพทางศึกษาได้อย่างตรงเป้าหมายและบรรลุตามนโยบายด้านการศึกษารัฐบาลสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวที่ได้กำหนดไว้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของคณะกรรมการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์ สังกัดแผนกศึกษาประจำจังหวัด บอริคำไซย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของคณะกรรมการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์ สังกัดแผนกศึกษาประจำจังหวัด บอริคำไซย จำแนกตามวุฒิการศึกษา สถานภาพการเป็นกรรมการ และขนาด โรงเรียน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของคณะกรรมการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์ สังกัดแผนกศึกษาประจำจังหวัด บอริคำไซย

ความสำคัญของการศึกษา

ผลการศึกษาเป็นประโยชน์ต่อคณะกรรมการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารโรงเรียน หน่วยงานทางการศึกษา ตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และเป็นแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ ผู้บริหารการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์ สังกัดในแผนกศึกษาประจำจังหวัด บอริคำไซย

ขอบเขตของการศึกษา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ คณะกรรมการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์ สังกัดแผนกศึกษาประจำ จังหวัดบอร์คำไซ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ตามกระบวนการบริหารเพื่อ พัฒนาคุณภาพการศึกษาตามวงจรเดมมิง (Deming Cycle) ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- 1.1 การวางแผน (Plan)
- 1.2 การลงมือปฏิบัติ (Do)
- 1.3 การตรวจสอบ (Check)
- 1.4 การปรับปรุงแก้ไข (Action)

2. ขอบเขตด้านประชากร

การศึกษาครั้งนี้ ศึกษาจากคณะกรรมการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์ สังกัดแผนกศึกษาประจำจังหวัดบอร์คำไซ 15 โรงเรียน จำนวน 119 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ

3.1.1 วุฒิการศึกษาของคณะกรรมการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐาน
แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

- 3.1.1.1 วุฒิการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป
- 3.1.1.2 วุฒิการศึกษาชั้นสูง
- 3.1.1.3 วุฒิการศึกษาชั้นกลาง
- 3.1.1.4 วุฒิการศึกษาต่ำกว่าชั้นกลาง

3.1.2 สถานภาพการเป็นคณะกรรมการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐาน
แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

3.1.2.1 คณะกรรมการบริหารการศึกษาสังกัดแผนกศึกษาประจำจังหวัด

3.1.2.2 คณะกรรมการบริหารการศึกษาสังกัดห้องการศึกษาอำเภอ

3.1.2.3 คณะกรรมการบริหารการศึกษาสังกัดโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์

3.1.2.4 คณะกรรมการบริหารการศึกษาจากชุมชน

3.1.3 ขนาดของโรงเรียนที่คณะกรรมการบริหารการศึกษำขึ้นพื้นฐานปฏิบัติหน้าที่
จำแนกเป็น 3 กลุ่ม คือ

3.1.3.1 โรงเรียนขนาดเล็ก

3.1.3.2 โรงเรียนขนาดกลาง

3.1.3.3 โรงเรียนขนาดใหญ่

3.2 ตัวแปรตาม

ตัวแปรตามได้แก่การมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของคณะกรรมการ
บริหารการศึกษำขึ้นพื้นฐาน ตามกระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน 4 ด้าน
ประกอบด้วย

3.2.1 ด้านการวางแผน (Plan)

3.2.2 ด้านการลงมือปฏิบัติตัวจริง (Do)

3.2.3 ด้านการตรวจสอบ (Check)

3.2.4 ด้านการปรับปรุงแก้ไข (Action)

สมมติฐานของการศึกษา

1. คณะกรรมการบริหารการศึกษำขึ้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมสมบูรณ์ ที่มีวุฒิ
การศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาแตกต่างกัน
2. คณะกรรมการบริหารการศึกษำขึ้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมสมบูรณ์ ที่มีสถานภาพ
การเป็นกรรมการแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาแตกต่างกัน
3. คณะกรรมการบริหารการศึกษำขึ้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมสมบูรณ์ ที่มีขนาด
โรงเรียนแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณซึ่งศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของคณะกรรมการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนมัธยมสมุทรฉัตร จังหวัดบรคำไชย โดยมีขอบเขตเนื้อหาตามกระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพตามวงจรคุณภาพของ Deming (Deming, n.d. อ้างถึงใน ธเนศ ขำเกิด, 2545, หน้า 19 – 21) ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการลงมือปฏิบัติ ด้านการตรวจสอบ และด้านการปรับปรุงแก้ไข โดยมีกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ตัวแปรอิสระ

คณะกรรมการบริหารการศึกษา ขั้นพื้นฐาน
1. วุฒิการศึกษา
2. สถานภาพการเป็น คณะกรรมการ
3. ขนาดโรงเรียน

ตัวแปรตาม

การมีส่วนร่วมในการพัฒนา คุณภาพการศึกษา
1. การวางแผน (Plan)
2. การลงมือปฏิบัติ (Do)
3. การตรวจสอบ (Check)
4. การปรับปรุงแก้ไข (Action)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แผนกศึกษาประจำจังหวัดบรคำไชย หมายถึง ศึกษาจังหวัด จังหวัดบรคำไชย ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เทียบเท่าตำแหน่งศึกษาธิการจังหวัดของประเทศไทย
2. ห้องการศึกษาอำเภอ หมายถึง ศึกษาธิการอำเภอ เทียบเท่าตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอของประเทศไทย
3. คณะกรรมการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง พนักงานบริหารในแผนกศึกษาจังหวัด ในห้องการศึกษาอำเภอ คณะอำนวยการของโรงเรียนมัธยมสมุทรฉัตร และชุมชนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

4. คณะอำนวยการโรงเรียนมัธยมสมบูรณ์ หมายถึง ผู้อำนวยการและผู้ช่วยผู้อำนวยการของโรงเรียนมัธยมสมบูรณ์

5. โรงเรียนมัธยมต้น หมายถึง โรงเรียนที่จัดการสอนเฉพาะชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3

6. โรงเรียนมัธยมปลาย หมายถึง โรงเรียนที่จัดการสอนเฉพาะชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6

7. โรงเรียนมัธยมสมบูรณ์ หมายถึง โรงเรียนที่จัดการสอนทั้งระดับมัธยมต้นและมัธยมปลาย

8. ขนาดโรงเรียน หมายถึง ขนาดของสถานศึกษาที่กำหนดขึ้นโดยกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งแบ่งตามจำนวนนักเรียนเป็น 3 ขนาด ได้แก่ ขนาดเล็กมีนักเรียนจำนวน 1– 299 คน ขนาดกลางมีนักเรียนจำนวน 300 – 499 คน และขนาดใหญ่มีนักเรียนจำนวน 500 คนขึ้นไป

9. วุฒิทางการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาคณะกรรมการบริหารการศึกษำขึ้นพื้นฐานแบ่งออกเป็น 4 ระดับคือ วุฒิการศึกษาชั้นกลาง วุฒิการศึกษาชั้นสูง วุฒิการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป และวุฒิต่ำกว่าชั้นกลาง

10. วุฒิการศึกษาชั้นสูง หมายถึง ผู้สำเร็จการศึกษาวชิชาชีพทุกสาขา ซึ่งมีระยะเวลาการศึกษา 3 - 4 ปี หลังสำเร็จมัธยมสมบูรณ์

11. วุฒิการศึกษาชั้นกลาง หมายถึง ผู้สำเร็จการศึกษาวชิชาชีพทุกสาขาซึ่งมีระยะเวลาการศึกษา 1 ปี หลังสำเร็จมัธยมสมบูรณ์ หรือใช้ระยะเวลาศึกษา 3 ปี หลังจบมัธยมต้น

12. วุฒิการศึกษาต่ำกว่าชั้นกลาง หมายถึง ผู้ที่มีวุฒิต่ำกว่าชั้นกลางลงมา ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ประถมศึกษา และไม่มีวุฒิการศึกษา

13. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบ และการปรับปรุงตามบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการบริหารการศึกษำขึ้นพื้นฐานตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย คณะกรรมการบริหารการศึกษำขึ้นพื้นฐาน

14. สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์ สังกัดแผนกศึกษาประจำจังหวัดบอริคำไซ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

15. เขตเร่งพัฒนาพิเศษ หมายถึง เขตเร่งรัดการพัฒนาพิเศษซึ่งอยู่ในชนบท

16. สถานภาพการเป็นคณะกรรมการบริหารการศึกษาระดับพื้นฐาน หมายถึง คณะกรรมการบริหารการศึกษาซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ คณะกรรมการบริหารการศึกษาที่มาจากแผนกศึกษาประจำจังหวัด ห้องการศึกษาอำเภอ โรงเรียนมัธยมศึกษา และคณะกรรมการที่มาจากชุมชน